

ATODLEN 7

Symiau cymwysadwy: personau nad ydynt yn bensiynwyr

RHAN 3

Premiymau

5. Ac eithrio fel y darperir ym mharagraff 6, bydd y premiymau a bennir yn Rhan 4, at ddibenion paragraffau 1(1)(d) a 2(e) o Atodlen 6 yn gymwysadwy i geisydd sy'n bodloni'r amod a bennir ym mharagraffau 9 i 14 mewn perthynas â'r premiwm hwnnw.

6. Yn ddarostyngedig i baragraff 7, pan fo ceisydd yn bodloni'r amodau mewn perthynas â mwy nag un premiwm yn y Rhan hon o'r Atodlen hon, un premiwm yn unig fydd yn gymwys i'r ceisydd, ac os bydd eu symiau'n wahanol, y swm uwch neu uchaf fydd yn gymwys.

7. Bydd modd i'r premiymau canlynol—

- (a) premiwm anabledd difrifol, y mae paragraff 11 yn gymwys iddo;
- (b) premiwm anabledd uwch, y mae paragraff 12 yn gymwys iddo;
- (c) premiwm plentyn anabl, y mae paragraff 13 yn gymwys iddo; a
- (d) premiwm gofalwr, y mae paragraff 14 yn gymwys iddo,

fod yn gymwysadwy, yn ychwanegol at unrhyw breimiwm arall a allai fod yn gymwys o dan yr Atodlen hon.

8.—(1) Yn ddarostyngedig i is-baragraff (2), at ddibenion y Rhan hon o'r Atodlen hon, unwaith y bydd premiwm yn gymwysadwy i geisydd o dan y Rhan hon, rhaid trin person fel pe bai'n cael unrhyw fudd-dal—

- (a) yn achos budd-dal y mae Rheoliadau Nawdd Cymdeithasol (Budd-daliadau sy'n Gorgyffwrdd) 1979(1) yn gymwys iddo, yn ystod unrhyw gyfnod y byddai'r person hwnnw, oni bai am ddarpariaethau'r Rheoliadau hynny, yn cael y budd-dal hwnnw; a
- (b) yn ystod unrhyw gyfnod a dreulir gan berson yn ymgymryd â chwrs o hyfforddiant neu gyfarwyddyd a ddarperir neu a gymeradwyir gan yr Ysgrifennydd Gwladol neu Weinidogion Cymru o dan adran 2 o Ddeddf Cyflogaeth a Hyfforddiant 1973(2), neu gan Ddatblygu Sgiliau yr Alban, Menter yr Alban neu Fenter yr Ucheldiroedd a'r Ynysoedd o dan adran 2 o Ddeddf Menter a Threfi Newydd (Yr Alban) 1990(3) neu yn ystod unrhyw gyfnod pan fo'r person hwnnw'n cael lwfans hyfforddi.

(2) At ddibenion y premiwm gofalwr o dan baragraff 14, ni ddylid trin person fel pe bai'n cael lwfans gofalwr yn rhinwedd is-baragraff (1)(a) ac eithrio pan a chyhyd ag y bo'r person yr hawliwyd y lwfans mewn perthynas â'i ofal yn dal i gael lwfans gweini, neu elfen ofal y lwfans byw i'r anabl ar y gyfradd uchaf neu'r gyfradd ganol a ragnodir yn unol ag adran 72(3) o DCBNC, neu elfen byw dyddiol y taliad annibyniaeth bersonol sy'n daladwy o dan Ran 4 o Ddeddf Diwygio Lles 2012, neu TALIA.

Premiwm anabledd

9. Yr amod yw—

---

(1) O.S. 1979/597.
(2) 1973 p.50.
(3) 1990 p.35.

- (a) pan fo'r ceisydd yn geisydd sengl neu'n unig riant, nad yw'r ceisydd wedi cyrraedd yr oedran cymwys ar gyfer credyd pensiwn y wladwriaeth ac y bodlonir yr amod ychwanegol a bennir ym mharagraff 10; neu
- (b) pan fo gan y ceisydd bartner, naill ai—
  - (i) nad yw'r ceisydd wedi cyrraedd yr oedran cymwys ar gyfer credyd pensiwn y wladwriaeth a bod y ceisydd yn bodloni'r amod ychwanegol a bennir ym mharagraff 10(1)(a) neu (b); neu
  - (ii) nad yw partner y ceisydd wedi cyrraedd yr oedran cymwys ar gyfer credyd pensiwn y wladwriaeth a bod partner y ceisydd yn bodloni'r amod ychwanegol a bennir ym mharagraff 10(1)(a).

Amod ychwanegol ar gyfer y premiwm anabledd

10.—(1) Yn ddarostyngedig i is-baragraff (2) a pharagraff 8, yr amod ychwanegol y cyfeirir ato ym mharagraff 9 yw naill ai—

- (a) bod y ceisydd neu, yn ôl fel y digwydd, partner y ceisydd—
  - (i) yn cael un neu ragor o'r budd-daliadau canlynol: lwfans gweini, lwfans byw i'r anabl, taliad annibyniaeth bersonol, TALIA, yr elfen anabledd neu'r elfen anabledd difrifol o'r credyd treth gwaith fel y'u pennir yn rheoliad 20(1)(b) ac (f) o Reoliadau Credyd Treth Gwaith (Hawlogaeth a'r Gyfradd Uchaf) 2002(4), atodiad symudedd, budd-dal analluogrwydd hirdymor o dan Ran 2 o DCBNC neu lwfans anabledd difrifol o dan Ran 3 o'r Ddeddf honno, ond, yn achos budd-dal analluogrwydd hirdymor neu lwfans anabledd difrifol, hynny yn unig pan delir y budd-dal neu'r lwfans mewn perthynas â'r ceisydd; neu
  - (ii) wedi bod yn cael budd-dal analluogrwydd hirdymor o dan Ran 2 o DCBNC pan beidiodd yr hawlogaeth i'r budd-dal hwnnw oherwydd talu pensiwn ymddeol o dan y Ddeddf honno, a bod y ceisydd yn y cyfamser wedi parhau â hawlogaeth ddi-dor i—
    - (aa) budd-dal treth gyngor (am y cyfnod hyd at 1 Ebrill 2013), neu
    - (bb) gostyngiad o dan gynllun awdurdod (am y cyfnod sy'n cychwyn ar 1 Ebrill 2013), ac,

os oedd y budd-dal analluogrwydd hirdymor yn daladwy i bartner y ceisydd, bod y partner yn parhau'n aelod o'r teulu; neu

- (iii) wedi bod yn cael lwfans gweini neu lwfans byw i'r anabl ond ataliwyd taliadau o'r budd-dal hwnnw dros dro yn unol â rheoliadau a wnaed o dan adran 113(2) o DCBNC neu lleihawyd hwy fel arall oherwydd bod y ceisydd, neu bartner y ceisydd, wedi mynd yn glaf o fewn ystyr paragraff 21(11)(i) o Atodlen 6 (trin costau gofal plant); neu
- (iv) wedi bod yn cael taliad annibyniaeth bersonol, ond ataliwyd taliadau o'r budd-dal hwnnw dros dro yn unol ag adran 86 o Ddeddf Diwygio Lles 2012 oherwydd bod y ceisydd wedi mynd yn glaf o fewn ystyr paragraff 21 o Atodlen 6 (trin costau gofal plant); neu
- (v) wedi bod yn cael TALIA ond ataliwyd taliadau ohono dros dro yn unol ag unrhyw delerau cynllun digolledu'r lluoedd arfog a'r lluoedd wrth gefn sy'n caniatáu ataliad dros dro oherwydd bod person yn cael triniaeth feddygol mewn ysbyty neu sefydliad cyffelyb; neu
- (vi) wedi cael, gan yr Ysgrifennydd Gwladol neu grŵp comisiynu clinigol, gerbyd ar gyfer pobl anabl neu fath arall o gerbyd, a ddarparwyd o dan baragraff 9 o Atodlen 1 i Ddeddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol 2006(5), neu, yn yr Alban, o dan adran 46 o Ddeddf y Gwasanaeth

(4) O.S. 2002/2005.

(5) 2006 p.41.

Iechyd Gwladol (Yr Alban) 1978(6) (darparu gwasanaethau gan Weinidogion yr Alban), neu, yng Nghymru, o dan adran 5 o Ddeddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Cymru) 2006(7) ac Atodlen 1 i'r Ddeddf honno, neu, yng Ngogledd Iwerddon, wedi cael, gan yr Adran Iechyd, Gwasanaethau Cymdeithasol a Diogelwch y Cyhoedd, gerbyd ar gyfer pobl anabl neu fath arall o gerbyd, a ddarparwyd o dan erthygl 30(1) o Orchymyn Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol Personol (Gogledd Iwerddon) 1972, neu, yn cael taliadau ar ffurf grant, gan yr Ysgrifennydd Gwladol o dan baragraff 10(3) o Atodlen 1 i Ddeddf 2006(8) (darparu cerbydau ar gyfer pobl anabl) neu, yn yr Alban, gan Weinidogion yr Alban o dan adran 46 o Ddeddf 1978; neu

(vii) yn ddall, ac o ganlyniad wedi ei gofrestru mewn cofrestr a gedwir gan awdurdod lleol o dan adran 29 o Ddeddf Cymorth Gwladol 1948(9) (gwasanaethau lles) neu, yn yr Alban, wedi ei ardstyio'n ddall ac, o ganlyniad, wedi ei gofrestru mewn cofrestr a gynhelir gan, neu ar ran, cyngor a gyfansoddwyd o dan adran 2 o Ddeddf Llywodraeth Leol (Yr Alban) 1994(10); neu

(b) bod y ceisydd—

(i) yn analluog i weithio, neu'n cael ei drin fel pe bai'n analluog i weithio yn unol â darpariaethau Rhan 12A o DCBNC (analluedd i weithio) a rheoliadau a wnaed o dan y Rhan honno; a

(ii) wedi bod yn analluog i weithio neu'n cael ei drin fel pe bai'n analluog i weithio am gyfnod di-dor o ddim llai nag—

(aa) yn achos ceisydd sy'n derfynol wael yn yr ystyr a roddir i “terminally ill” yn adran 30B(4) o DCBNC, 196 diwrnod;

(bb) mewn unrhyw achos arall, 364 diwrnod.

(2) At ddibenion is-baragraff (1)(a)(vi), yn achos person y peidiwyd â'i gofrestru fel person dall wedi iddo adennill ei olwg, rhaid ei drin, er gwaethaf hynny, fel pe bai'n ddall ac yn bodloni'r amod ychwanegol a bennir yn yr is-baragraff hwnnw am gyfnod o 28 wythnos yn dilyn y dyddiad y peidiwyd â chofrestru'r person felly.

(3) At ddibenion is-baragraff (1)(b), unwaith y bydd y premiwm anabledd yn gymwysadwy i geisydd yn rhinwedd bodloni ohono'r amod ychwanegol a bennir yn y ddarpariaeth honno, os yw'r ceisydd wedyn, am gyfnod o 8 wythnos neu lai, yn peidio â chael ei drin fel pe bai'n analluog i weithio, neu'n peidio â bod yn analluog i weithio, yna, pan â'n analluog i weithio felly drachefn, rhaid ei drin ar unwaith wedyn fel pe bai'n bodloni'r amod yn is-baragraff (1)(b).

(4) At ddibenion is-baragraff (1)(b), unwaith y bydd y premiwm anabledd yn gymwysadwy i geisydd yn rhinwedd bodloni ohono'r amod ychwanegol a bennir yn y ddarpariaeth honno, rhaid parhau i drin y ceisydd fel pe bai'n bodloni'r amod hwnnw am unrhyw gyfnod a dreulir gan y ceisydd yn ymgymryd â chwrs o hyfforddiant a ddarperir o dan adran 2 o Ddeddf Cyflogaeth a Hyfforddiant 1973 neu adran 2 o Ddeddf Menter a Threfi Newydd (Yr Alban) 1990 neu am unrhyw gyfnod pan fo'r ceisydd yn cael lwfans hyfforddi.

(5) At ddibenion is-baragraff (1)(b), pan wahenir unrhyw ddau neu ragor o gyfnodau o analluedd gan doriad o ddim mwy na 56 diwrnod, rhaid trin y cyfnodau hynny fel un cyfnod di-dor.

(6) At ddibenion y paragraff hwn, mae cyfeiriad at berson sydd, neu a oedd, yn cael budd-dal analluogrwydd hirdymor yn cynnwys person sydd neu a oedd yn cael budd-dal analluogrwydd byrdymor ar gyfradd hafal i'r gyfradd hirdymor, yn rhinwedd adran 30B(4)(a) o DCBNC (budd-dal analluogrwydd byrdymor i berson sy'n derfynol wael), neu a fyddai'n cael neu wedi cael budd-dal analluogrwydd byrdymor ar gyfradd o'r fath pe na bai cyfradd y budd-dal analluogrwydd byrdymor

(6) 1978 p.29.

(7) 2006 p.42.

(8) Diwygiwyd is-baragraff (3) gan adran 17 o Ddeddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol 2012 (p.7).

(9) 1948 p.29.

(10) 1994 p.39.

sydd eisoes yn daladwy i'r person hwnnw yn hafal i'r gyfradd hirdymor neu'n uwch, neu wedi bod yn hafal i'r gyfradd honno neu'n uwch.

(7) Yn achos ceisydd sy'n fuddiolwr cynllun 'o fudd-dal i waith' (sef person y mae rheoliad 13A(1) o Reoliadau Nawdd Cymdeithasol (Analluedd i Weithio) (Cyffredinol) 1995⁽¹¹⁾ yn gymwys iddo ac sydd drachefn yn mynd yn analluog i weithio at ddibenion Rhan 12A o DCBNC) rhaid trin—

- (a) y cyfeiriad at gyfnod o 8 wythnos yn is-baragraff (3); a
- (b) y cyfeiriad at gyfnod o 56 diwrnod yn is-baragraff (5),

ill dau fel cyfeiriad at gyfnod o 104 wythnos.

(8) Nid oes hawl gan geisydd i gael y premiwm anabledd os oes gan y ceisydd, neu os trinnir ef fel pe bai ganddo, alluedd cyfyngedig ar gyfer gwaith.

Premiwm anabledd difrifol

11.—(1) Yr amod yw fod y ceisydd yn berson ag anabledd difrifol.

(2) At ddibenion is-baragraff (1), rhaid trin ceisydd fel pe bai'n berson ag anabledd difrifol—

(a) yn achos ceisydd sengl, unig riant neu geisydd a drinnir fel pe na bai ganddo bartner o ganlyniad i is-baragraff (3) os, ac yn unig os—

- (i) yw'r ceisydd yn cael lwfans gweini, neu elfen ofal y lwfans byw i'r anabl ar y gyfradd uchaf neu'r gyfradd ganol a ragnodir yn unol ag adran 72(3) o DCBNC, neu elfen byw dyddiol y taliad annibyniaeth bersonol a delir ar y naill neu'r llall o'r cyfraddau o dan Ran 4 o Ddeddf Diwygio Lles 2012, neu TALIA; a
- (ii) yn ddarostyngedig i is-baragraff (4), nad oes gan y ceisydd unrhyw annibynyddion sy'n 18 oed neu drosodd ac yn preswyllo fel arfer gyda'r ceisydd, neu y mae'r ceisydd fel arfer y preswyllo gyda hwy; a
- (iii) nad oes neb sydd â hawl i gael, ac yn cael, lwfans gofalwr o dan adran 70 o DCBNC mewn perthynas â gofalu am y ceisydd;

(b) yn achos ceisydd sydd â phartner, os ac yn unig os—

- (i) yw'r ceisydd yn cael lwfans gweini, neu elfen ofal y lwfans byw i'r anabl ar y gyfradd uchaf neu'r gyfradd ganol a ragnodir yn unol ag adran 72(3) o DCBNC, neu elfen byw dyddiol y taliad annibyniaeth bersonol a delir ar y naill neu'r llall o'r cyfraddau o dan Ran 4 o Ddeddf Diwygio Lles 2012, neu TALIA; a
- (ii) partner y ceisydd hefyd yn cael lwfans o'r fath neu, pan fo'r ceisydd yn aelod o briodas amlbriod, pob aelod arall o'r briodas honno'n cael lwfans o'r fath; a
- (iii) yn ddarostyngedig i is-baragraff (4), nad oes gan y ceisydd unrhyw annibynyddion sy'n 18 oed neu drosodd ac yn preswyllo fel arfer gyda'r ceisydd, neu y mae'r ceisydd fel arfer y preswyllo gyda hwy,

a naill ai mae person sydd â hawl i gael ac yn cael, lwfans gofalwr mewn perthynas â gofalu am un aelod yn unig o'r cwpl, neu, yn achos priodas amlbriod, am un neu ragor ond nid pob un o aelodau'r briodas, neu, yn ôl fel y digwydd, nad oes neb sydd â hawl i gael ac yn cael lwfans o'r fath mewn perthynas â gofalu am y naill na'r llall o aelodau'r cwpl, neu am unrhyw aelod o'r briodas amlbriod.

(3) Pan fo gan geisydd bartner nad yw'n bodloni'r amod yn is-baragraff (2)(b)(ii), a'r partner hwnnw'n ddall neu'n cael ei drin fel pe bai'n ddall o fewn ystyr paragraff 10(1)(a)(vii) a (2), rhaid trin y partner hwnnw at ddibenion is-baragraff (2)(b)(ii) fel pe na bai'r person hwnnw'n bartner i'r ceisydd.

(4) At ddibenion is-baragraff (2)(a)(ii) a (2)(b)(iii) rhaid peidio â chymryd i ystyriaeth—

⁽¹¹⁾ O.S. 1995/311.

- (a) person sy'n cael lwfans gweini, neu lwfans byw i'r anabl yn rhinwedd yr elfen ofal ar y gyfradd uchaf neu'r gyfradd ganol a ragnodir yn unol ag adran 72(3) o DCBNC, neu elfen byw dyddiol y taliad annibyniaeth bersonol a delir ar y naill neu'r llall o'r cyfraddau a ragnodir yn unol â Rhan 4 o Ddeddf Diwygio Lles 2012, neu TALIA; neu
  - (b) person sy'n ddall neu a drinnir fel pe bai'n ddall o fewn ystyr paragraff 10(1)(a)(vii) a (2).
- (5) At ddibenion is-baragraff (2)(b) rhaid trin person—
- (a) fel pe bai'n cael lwfans gweini, neu elfen ofal y lwfans byw i'r anabl ar y gyfradd uchaf neu'r gyfradd ganol a ragnodir yn unol ag adran 72(3) o DCBNC neu elfen byw dyddiol y taliad annibyniaeth bersonol sy'n daladwy ar y naill gyfradd neu'r llall o dan Ran 4 o Ddeddf Diwygio Lles 2012, neu TALIA, os byddai'r person hwnnw'n yn cael lwfans neu daliad felly, pe na bai wedi bod yn glaf am gyfnod hwy na 28 diwrnod;
  - (b) fel pe bai hawl ganddo i gael, ac yn cael, lwfans gofalwr, os byddai ganddo hawl i gael ac y byddai'n cael y lwfans hwnnw pe na bai'r person y mae'r person hwnnw'n gofalu amdano yn glaf mewn ysbyty am gyfnod hwy nag 28 diwrnod.
- (6) At ddibenion is-baragraff (2)(a)(iii) a (2)(b), rhaid peidio â chymryd i ystyriaeth ddyfarniad o lwfans gofalwr i'r graddau y mae taliad o'r cyfryw ddyfarniad wedi ei ôl-ddyddio ar gyfer cyfnod cyn y dyddiad y talwyd y dyfarniad gyntaf.
- (7) Yn is-baragraff (2)(a)(iii) a (b), mae cyfeiriadau at berson sy'n cael lwfans gofalwr yn cynnwys cyfeiriadau at berson a fyddai wedi bod yn cael y lwfans hwnnw oni bai am weithredu cyfyngiad o dan adran 6B neu 7 o Ddeddf Twyll Nawdd Cymdeithasol 2001(12) (darpariaethau colli budd-dal).

Premiwm anabledd uwch

- 12.**—(1) Yn ddarostyngedig i is-baragraff (2), yr amod yw—
- (a) bod yr Ysgrifennydd Gwladol wedi penderfynu bod gan y ceisydd, neu fod y ceisydd i'w drin fel pe bai ganddo, alluedd cyfyngedig ar gyfer gweithgaredd perthynol i waith; neu
  - (b) bod elfen ofal y lwfans byw i'r anabl yn daladwy ar y gyfradd uchaf a ragnodir o dan adran 72(3) o DCBNC, neu byddai'n daladwy pe na bai budd-dal wedi ei atal dros dro yn unol â rheoliadau a wnaed o dan adran 113(2) o DCBNC neu oni bai am leihad oherwydd traddodi i ysbyty, mewn perthynas ag—
    - (i) y ceisydd; neu
    - (ii) aelod o deulu'r ceisydd,
- nad yw wedi cyrraedd yr oedran cymwys ar gyfer credyd pensiwn y wladwriaeth; neu
- (c) bod elfen byw dyddiol y taliad annibyniaeth bersonol yn daladwy ar y gyfradd uwch a ragnodir yn unol ag adran 78(2) o Ddeddf Diwygio Lles 2012, neu byddai'n daladwy oni bai am atal budd-dal dros dro yn unol ag adran 86 o Ddeddf Diwygio Lles 2012 mewn perthynas ag—
    - (i) y ceisydd; neu
    - (ii) aelod o deulu'r ceisydd,
- nad yw wedi cyrraedd yr oedran cymwys ar gyfer credyd pensiwn y wladwriaeth; neu
- (d) bod TALIA yn daladwy mewn perthynas ag—
    - (i) y ceisydd; neu
    - (ii) aelod o deulu'r ceisydd,
- nad yw wedi cyrraedd yr oedran cymwys ar gyfer credyd pensiwn y wladwriaeth.

---

(12) 2001 p.11.

(2) Os peidir â bodloni'r amod yn is-baragraff (1) oherwydd marwolaeth plentyn neu berson ifanc, yr amod yw fod hawl gan y ceisydd neu bartner i gael budd-dal plant mewn perthynas â'r plentyn neu'r person ifanc o dan adran 145A o DCBNC (hawlogaeth ar ôl marwolaeth plentyn neu berson ifanc cymwys).

(3) Ni fodlonir yr amod os yw'r person y cyfeirir ato yn is-baragraff (1)—

(a) yn geisydd—

(i) nad yw'n aelod o gwpl neu briodas amlbriod; a

(ii) yn glaf o fewn ystyr paragraff 21(11)(g) o Atodlen 6 (trin costau gofal plant) ac wedi bod yn glaf felly am gyfnod hwy na 52 wythnos; neu

(b) yn aelod o gwpl neu briodas amlbriod y mae pob aelod ohono yn glaf o fewn ystyr paragraff 21(11)(g) o Atodlen 6 ac wedi bod yn glaf felly am gyfnod hwy na 52 wythnos.

Premiwm plentyn anabl

13. Yr amod yw fod plentyn neu berson ifanc, sydd â'r ceisydd neu bartner y ceisydd yn gyfrifol amdano ac sy'n aelod o aelwyd y ceisydd—

(a) yn cael lwfans byw i'r anabl neu daliad annibyniaeth bersonol, neu nad yw bellach yn cael lwfans neu daliad o'r fath oherwydd bod y plentyn neu'r person ifanc yn glaf, ar yr amod bod y plentyn neu'r person ifanc yn parhau'n aelod o'r teulu; neu

(b) yn ddall neu'n cael ei drin fel pe bai'n ddall o fewn ystyr paragraff 10; neu

(c) yn blentyn neu berson ifanc y mae adran 145A o DCBNC (hawlogaeth ar ôl marwolaeth plentyn neu berson ifanc cymwys) yn gymwys mewn perthynas ag ef at ddibenion hawlogaeth i fudd-dal plant, ond yn unig am y cyfnod a ragnodir o dan yr adran honno, ac y cynhwyswyd premiwm plentyn anabl mewn perthynas ag ef yn swm cymwysadwy'r ceisydd yn union cyn marwolaeth y plentyn neu'r person ifanc hwnnw, neu peidiwyd â'i gynnwys yn swm cymwysadwy'r ceisydd oherwydd marwolaeth y plentyn neu'r person ifanc hwnnw; neu

(d) yn cael TALIA.

Premiwm gofalwr

14.—(1) Yr amod yw fod hawl gan y ceisydd neu bartner y ceisydd, neu'r ddau ohonynt, i gael lwfans gofalwr o dan adran 70 o DCBNC.

(2) Pan fo premiwm gofalwr wedi ei ddyfarnu ond—

(a) bu farw'r person y dyfarnwyd y lwfans gofalwr mewn perthynas â'i ofal; neu

(b) mewn unrhyw achos arall, bod hawl y person, y dyfarnwyd y premiwm gofalwr mewn perthynas ag ef, i gael lwfans gofalwr yn dod i ben,

rhaid trin yr amod ar gyfer dyfarnu'r premiwm fel pe bai wedi ei fodloni am gyfnod o wyth wythnos o'r dyddiad perthnasol a bennir yn is-baragraff (3).

(3) Y dyddiad perthnasol at ddibenion is-baragraff (2) fydd y canlynol—

(a) os yw is-baragraff (2)(a) yn gymwys, y dydd Sul sy'n dilyn marwolaeth y person y dyfarnwyd lwfans gofalwr mewn perthynas â'i ofal, neu ddyddiad y farwolaeth os bu farw ar ddydd Sul;

(b) mewn unrhyw achos arall, y dyddiad y daeth i ben hawl y person, yr oedd ganddo hawl i gael lwfans gofalwr, i gael y lwfans hwnnw.

(4) Pan fo person, y bu hawl ganddo i gael lwfans gofalwr, yn gwneud cais am ostyngiad wedi i'w hawl i gael y lwfans hwnnw ddod i ben, rhaid trin yr amod ar gyfer dyfarnu'r premiwm gofalwr fel pe bai wedi ei fodloni am gyfnod o wyth wythnos—

- (a) o'r dyddiad y bu farw'r person y dyfarnwyd y lwfans gofalwr mewn perthynas â'i ofal;
- (b) mewn unrhyw achos arall, o'r dyddiad y daeth i ben hawl y person, yr oedd ganddo hawl i gael lwfans gofalwr, i gael y lwfans hwnnw.

Personau sy'n cael taliadau consesiynol

15. At y diben o benderfynu a oes premiwm yn gymwysadwy o dan baragraffau 10 i 14, rhaid trin unrhyw daliad consesiynol, a wnaed i ddigolledu'r person hwnnw oherwydd methiant i dalu unrhyw fudd-dal a grybwyllir yn y paragraffau hynny, fel pe bai'n daliad o'r budd-dal hwnnw.

Personau sy'n cael budd-dal ar gyfer rhywun arall

16. At ddibenion y Rhan hon o'r Atodlen hon, mae person i'w ystyried fel pe bai'n cael unrhyw fudd-dal os, ac yn unig os, telir y budd-dal mewn perthynas â'r person hwnnw, ac mae'r person i'w ystyried felly yn ystod, yn unig, pa bynnag gyfnod y telir y budd-dal hwnnw mewn perthynas ag ef.